

DE NIEUWE INTERNATIONALE SCHOOL ESPRIT

Schoolondersteuningsprofiel (zorgbeleid), inclusie en diversiteit

September 2023

Inhoudsopgave

1. Visie op ondersteuning binnen DENISE	2
2. Ondersteuningsstructuur en -taken	3
2.1 Ondersteuningsstructuur	3
2.2 Interne medewerkers en externe partners	6
2.2.1 Interne medewerkers	6
2.2.2 Externe partners	8
4. Mogelijkheden van onze ondersteuning	10
5. Toetsing en examinering bij leerlingen met een ondersteuningsbehoefte	15
6. Scholing ondersteuning	15
7. Borging kwaliteit ondersteuning	16
8. Overzicht van de ondersteuning van DENISE	16
9. Inclusie en diversiteit (nog in concept)	20
Bijlage 1: Verzuimprotocol	23

1. Visie op ondersteuning binnen DENISE

Binnen DENISE gaan wij ervan uit dat leerlingen zich ontwikkelen op eigen niveau en tempo. Sommige leerlingen hebben daarbij ondersteuning nodig. Binnen het ontwikkelingsproces van de leerling sluiten wij zoveel mogelijk aan bij de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte. Dit gebeurt waar mogelijk in de klas en altijd in samenwerking met leerling en ouders/verzorgers. Ondersteuning ziet er dus voor iedere leerling anders uit. Om in de klas de ondersteuning te kunnen bieden hanteren wij een maximaal aantal leerlingen van 24. In dit document beschrijven we hoe DENISE ondersteuning vormgeeft en welke mogelijkheden hiervoor zijn. Wij hanteren dezelfde werkwijze en visie binnen het primair en voortgezet onderwijs.

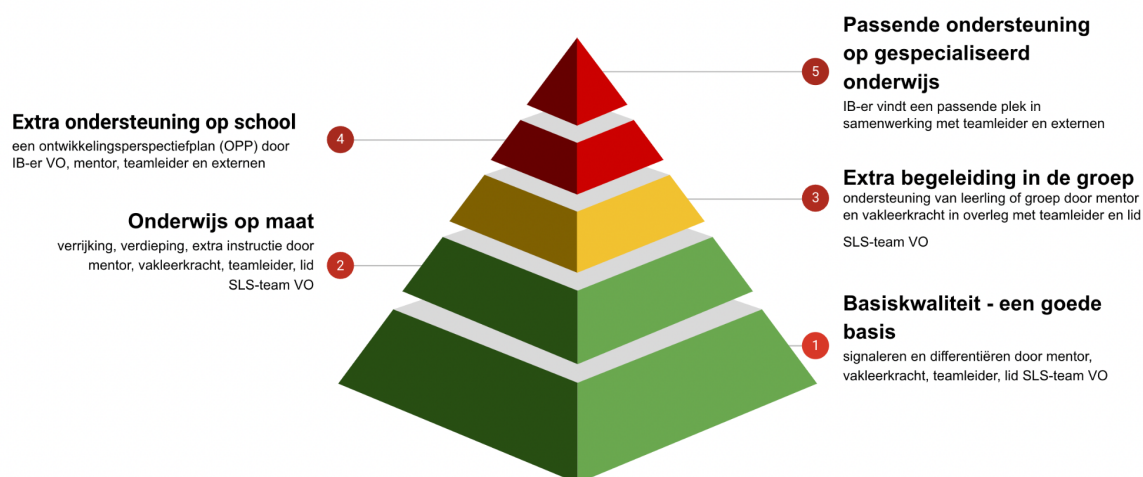
2. Ondersteuningsstructuur en -taken

De ondersteuning aan leerlingen binnen DENISE is handelingsgericht en wordt uitgevoerd door verschillende medewerkers. Hierna wordt beschreven hoe de ondersteuningsstructuur binnen DENISE eruit ziet en wat de taken en verantwoordelijkheden van de verschillende medewerkers met betrekking tot ondersteuning zijn. Tevens worden verschillende netwerkpartners van de school beschreven.

2.1 Ondersteuningsstructuur

Binnen DENISE werken we volgens de principes van Handelingsgericht werken. Het begint bij goed kijken naar wat een kind nodig heeft om te leren en te ontwikkelen. De werkwijze helpt ons als school om de juiste ondersteuning aan leerlingen te bieden, de juiste mensen daarvoor in te schakelen en goed te volgen hoe het gaat en wat het oplevert.

De werkwijze heeft vijf niveaus van ondersteuning. Die wordt vaak met een piramide uitgebeeld. Hoe hoger het niveau, hoe meer ondersteuning en overleg er nodig is. De piramide ziet er zo uit:

Figuur 1: ondersteuningsstructuur DENISE

Bij ons op school is handelingsgericht werken terug in het volgende stappenplan:

1: Signaleren van onderwijs-ondersteuningsbehoeften van de leerling door leraren en mentoren. Er wordt (groepsdoorbroken) gedifferentieerd op niveau, tempo en opdrachten passend bij de ontwikkeling en behoeften van de leerling.

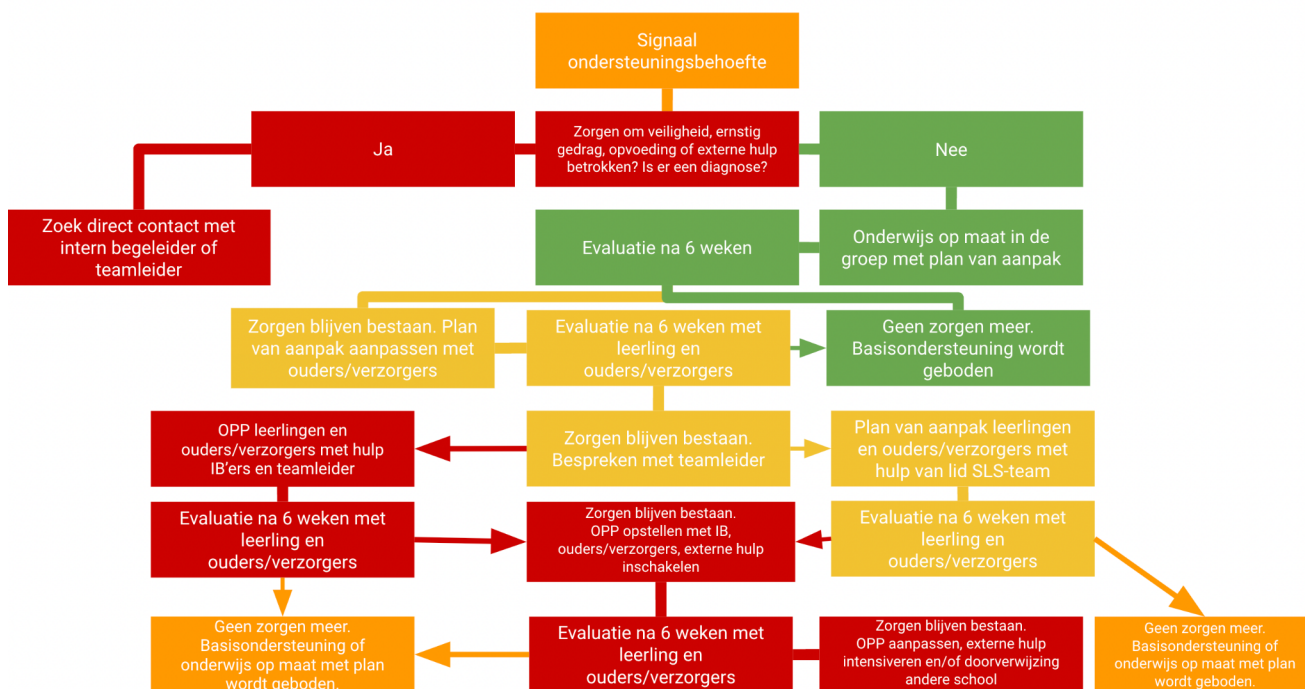
2: Er wordt (groepsdoorbroken) gedifferentieerd op niveau, tempo en opdrachten passend bij de ontwikkeling en behoeften van de leerling. Er kan een plan van aanpak worden opgesteld met ouders/verzorgers indien dat nodig is met daarin kort beschreven doelen en afspraken.

3: Er wordt een plan van aanpak of OPP opgesteld samen met ouders/verzorgers en eventueel externe betrokkenen waarin doelen worden gesteld en afspraken worden gemaakt. Dit wordt regelmatig geëvalueerd.

4: Er is OPP opgesteld samen met ouders/verzorgers en externe partners zijn betrokken. In het OPP zijn doelen gesteld en afspraken gemaakt over de uitvoering. De uitvoering is intensief en wordt veelal gedaan door externe partners. De evaluatie vindt regelmatig plaats (in ieder geval om de 6 weken) met leerling, ouders/verzorgers, leraar/mentor, intern begeleider, afdelingsleider en externe partners.

5: We vragen aan het Samenwerkingsverband om met ons mee te kijken en advies te geven over waar het ondersteuningsaanbod wel kan worden geboden. Meestal is dat een gespecialiseerde vorm van onderwijs, bijvoorbeeld (voortgezet) speciaal onderwijs (V)(SO) of speciaal basisonderwijs (SBO).

Hieronder staat het stappenplan in een stroomschema:

Figuur 2. Stroomschema ondersteuning DENISE

We proberen ouders/verzorgers zo vroeg mogelijk te betrekken zodat zij kunnen meedenken over de hulp aan hun kind. Ook als ouders/verzorgers zelf zorgen hebben over hun kind, willen we graag dat zij deze delen met school. Ouders/verzorgers kunnen dit het beste bij de mentor/groepsleerkracht aangeven. De mentor/groepsleerkracht kan dan goed bepalen hoe de leerling het beste kan worden ondersteund in de klas. Is er meer ondersteuning of kennis nodig, dan neemt de leraar/mentor contact op met de intern begeleider. Ouders/verzorgers kunnen dan eventueel uitgenodigd worden om hun zorgen verder te bespreken. Ouders kunnen zelf ook hulp zoeken bij bijvoorbeeld de huisarts of het Ouder- en Kindteam uit hun wijk.

2.2 Interne medewerkers en externe partners

Verschillende medewerkers van DENISE en externe samenwerkingspartners werken iedere dag aan de ontwikkeling van leerlingen.

2.2.1 Interne medewerkers

Mentor/groepsleerkracht

De mentor/groepsleerkracht zijn in eerste instantie verantwoordelijk voor het leren van hun leerlingen en hun groep. Zij volgen de ontwikkeling van de leerling en de groep, signaleren ondersteunings- en onderwijsbehoeften, passen hun onderwijs hierop aan en evalueren dit regelmatig (zie ook Handelingsgericht Werken, verder in dit document). Hierin wordt samengewerkt met andere leraren, medewerkers, leerling en ouders/verzorgers. Wanneer dit niet het gewenste effect heeft, er sprake is van ondersteunings- en onderwijsbehoeften die de ontwikkeling van leerlingen ernstig (kunnen) belemmeren of die expertise en/of functie van de leraar overstijgt, bespreken zij dit met een lid van het SLS-team VO of hun afdelingsleider. In PO wordt dit besproken met de Intern Begeleider.

Intern Begeleider PO en VO

De Intern Begeleider is samen met de afdelingsleider Leerlingzaken en Onderwijsondersteuning verantwoordelijk voor de ontwikkeling, implementatie, uitvoering en borging van de ondersteuningsstructuur. Er wordt door de Intern Begeleider samengewerkt met medewerkers, leerlingen en ouders/verzorgers binnen de school en diverse netwerkpartners. De Intern Begeleider valt hiërarchisch onder de afdelingsleider Leerlingzaken en Onderwijsondersteuning. De Intern Begeleider werkt samen met de afdelingsleider van de desbetreffende afdeling, leraren en andere partners om de ondersteuning aan leerlingen zo optimaal mogelijk te laten verlopen.

De Intern Begeleider PO is het eerste aanspreekpunt voor personeel van DENISE als het gaat om ondersteuning van leerlingen die hun verantwoordelijkheid en expertise overstijgen. De Intern Begeleider VO is eerste aanspreekpunt voor afdelingsleiders VO in hetzelfde geval. Tevens ondersteunt de Intern Begeleider leraren bij het optimaliseren van het klassenmanagement, het pedagogisch klimaat en didactische vaardigheden. De Intern Begeleider PO is betrokken bij de intake van nieuwe leerlingen. In hoofdstuk 4 wordt dit

toegelicht. De Intern Begeleider is eerste aanspreekpunt voor netwerkpartners als het gaat om ondersteuning van leerlingen binnen en buiten de school.

Schoolleiding

De rector is eindverantwoordelijk voor de ondersteuning aan leerlingen. De rector wordt ondersteund door de conrector. Samen voeren ze de directie. Samen met de afdelingsleiders VO en PO en afdelingsleider Leerlingzaken en Onderwijsondersteuning vormen ze de schoolleiding. De uitvoering van de ondersteuning ligt bij de Intern Begeleiders, leraren, afdelingsleiders en andere partners. De afdelingsleider Leerlingzaken en Onderwijsondersteuning legt aan de directie verantwoording af over de ondersteuning en het te voeren beleid en is Aandachtsfunctionaris Kindermishandeling/Huiselijk Geweld.

Vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon organiseert preventieve activiteiten gericht op het voorkomen van ongewenst gedrag en geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de schoolleiding over het veiligheidsbeleid. De vertrouwenspersoon is het aanspreekpunt voor leerlingen die ontevreden zijn over de school maar dat niet willen/kunnen bespreken met leraar/mentor/schoolleiding. Ouders/verzorgers en kunnen bij klachten waarmee ze niet bij de schoolleiding terecht willen/kunnen bespreken met het schoolbestuur (zie klachtenregeling op onze website). Medewerkers van DENISE die klachten hebben die ze niet kunnen bespreken met de schoolleiding, kunnen gebruikmaken van de vertrouwenspersonen van Esprit Scholen.

Anti-pestcoördinator

De anti-pestcoördinator verantwoordelijk voor het bewaken en onderhouden van het pestprotocol van DENISE, zie hiervoor website.

Decaan

De decaan werkt binnen DENISE voornamelijk in het VO. De decaan valt hiërarchisch onder de afdelingsleider Leerlingzaken en Onderwijsondersteuning en ondersteunt leerlingen bij de keuze van vervolgonderwijs buiten DENISE. De decaan bespreekt met leerlingen en ouders/verzorgers welke mogelijkheden er zijn voor vervolgopleiding na DENISE. De decaan verzamelt en analyseert data over instroom, doorstroom en uitstroom (IDU) en succes in vervolgopleidingen.

Verzuimcoördinator

De verzuimcoördinator werkt binnen DENISE uitsluitend in het VO. De verzuimcoördinator controleert de aanwezigheid van leerlingen, neemt indien nodig contact op met leraar, ouders/verzorgers en/of leerlingen en meldt bij veel verzuim, in overleg met de Intern Begeleider VO, leerlingen bij leerplicht. Binnen DENISE wordt er zowel in PO als VO gewerkt met een Verzuimprotocol (zie bijlage 1). Tevens zorgt de verzuimcoördinator voor een rapportage naar de Intern Begeleider VO en de afdelingsleiders over de aanwezigheid van leerlingen.

2.2.2 Externe partners

Wij werken als school samen met een aantal partners. Zo kunnen we goede ondersteuning aan de leerlingen bieden.

Samenwerkingsverband

Om een passende onderwijsplek voor iedere leerling te realiseren, werken scholen met regulier en speciaal onderwijs samen in regionale samenwerkingsverbanden. Deze samenwerkingsverbanden krijgen geld van de Rijksoverheid om te zorgen voor extra ondersteuning voor de leerling. DENISE werkt samen met een onderwijsadviseur van het Samenwerkingsverband.

Ouder- en Kindteam

Deze organisatie ondersteunt kinderen en ouders/verzorgers bij opvoeding en opgroeien. Zij luisteren en denken mee met ouders/verzorgers en leerlingen. Dat kan bij de Ouder- en Kindteams in de wijk of de Ouder- en Kindadviseur van de school. Samen kijken ze water nodig is.

GGD Amsterdam Jeugdgezondheidszorg

De Jeugdgezondheidszorg van GGD Amsterdam is er voor alle kinderen, jongeren en hun ouders/verzorgers. U kunt bij hen terecht voor advies en ondersteuning bij gezond opgroeien en opvoeden. Zij geven vaccinaties en volgen de ontwikkeling van kinderen in Amsterdam en Amstelland van 4 tot 18 jaar. Aan school zijn er een jeugdverpleegkundige en jeugdarts verbonden voor PO en VO.

Leerplicht Amsterdam

De Leerplichtwet beschermt het leerrecht van elk kind. Ieder kind moet de kans hebben zich zo optimaal mogelijk te ontwikkelen zodat het kind later goed mee kan doen in de maatschappij. Samen met ouders/verzorgers en school zorgt de leerplichtambtenaar dat een kind naar school kan. Leerplicht controleert of iedereen zich houdt aan de Leerplichtwet: ouders/verzorgers en leerplichtigen. De leerplichtambtenaar is een onafhankelijk persoon in dienst van de gemeente Amsterdam en is verbonden aan de school.

Jongerenwerkers in de school (VO en bovenbouw PO)

Wil je even kletsen of heb je ergens hulp bij nodig? Met de jongerenwerkers bij jou op school kun je over van alles een gesprek starten. Zoek ze op in de pauze, in de foyers of na schooltijd op het schoolplein.

Begeleider Passend Onderwijs Altra Educé (alleen VO)

Educé ondersteunt scholen, leerkrachten en intern begeleiders bij hulp aan leerlingen. Ieder kind is anders en heeft dus wat anders nodig. Daarom kijken zij naar elke afzonderlijke situatie in overleg met de intern begeleider VO.

Logopedist De Praatmaat Groep

De logopedist van Praatmaat Groep biedt complete logopedische zorg. Bij hen kan iedereen terecht voor logopedische hulp, van jong tot oud. In de school bieden zij:

- Preventie
- Onderzoek
- Behandeling
- Advies en begeleiding

Orthopedagoog ZIEN in de klas!

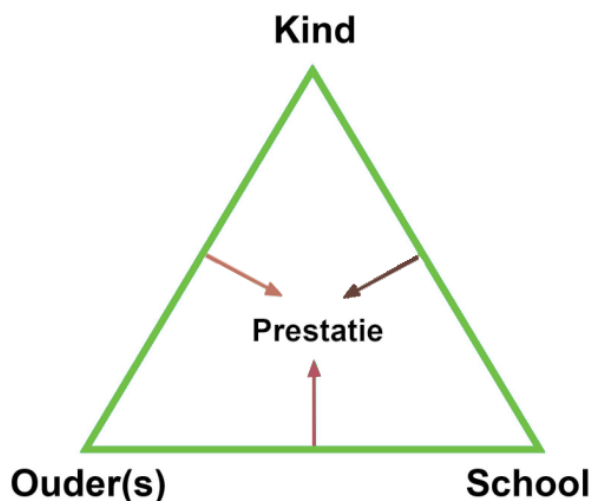
De orthopedagoog kan, onder andere, na overleg met de intern begeleider en ouders/verzorgers helpen bij de volgende werkzaamheden:

- Psychologisch en didactisch onderzoek bij leerlingen;
- Stellen van diagnoses en classificeren stoornissen;
- Afgeven verklaringen (bijv. dyslexie);
- Behandelen leerlingen bij leer- en/of gedragsproblemen;
- Opstellen van ontwikkelingsperspectieven (OPP's);
- Opstellen van (groeps-)handelingsplannen;
- Professionaliseren en coachen van het team op diverse thema's.

4. Mogelijkheden van onze ondersteuning

4.1 Intake

Om tot optimaal leren te komen is een goede samenwerking tussen ouders/verzorgers, school en leerling nodig, zie figuur 4. Dat start bij een goede intake.

Figuur 3. samenwerking ouder-school-kind.

Bij aanmelding van een leerling (via het formulier op de website of via Loting en Matching) op DENISE start de Intern Begeleider PO of Afdelingsleider Leerlingzaken en Onderwijsondersteuning een onderzoek naar de mogelijkheden van de school om passend onderwijs te bieden aan de leerling. De basis hiervoor zijn het ondersteuningsprofiel van de school (kan de school voorzien in de onderwijsbehoefte van een leerling) en de huidige situatie in de klassen (omvang en groepsdynamiek). Het onderzoek bestaat uit:

- Contact met de bezochte voorschool/ kinderopvang (bij instroom 4-jarigen). De Intern begeleider maakt een afspraak met de pedagogisch medewerker om, indien mogelijk in aanwezigheid van ouders/verzorgers, als warme overdracht het peuter-LOVS te bespreken. De bevindingen en het peuter-LOVS wordt ingescand en als bestand in ParnasSys gehangen;
- Contact met de school van herkomst (in het geval van zij-instroom of indien informatie van vorige school daartoe aanleiding geeft);
- Gesprek met leerling, ouders/verzorgers en/of netwerkpartners (in het geval van zij-instroom of indien informatie van vorige school daartoe aanleiding geeft).

Vanaf het moment van aanmelding bedraagt de onderzoekstijd zes weken. In sommige gevallen wordt dit verlengd met vier weken, zodat de totale onderzoeksduur op tien weken komt. De Intern Begeleider PO of Afdelingsleider Leerlingzaken en Onderwijsondersteuning legt een beargumenteerd advies voor aan de directie die een besluit neemt of een kind wel of niet instroomt op school. Indien de leerling niet toelaatbaar is, informeert de school ouders/verzorgers hierover. Er wordt samen met ouders/verzorgers gekeken naar een school die wel tegemoet kan komen aan de specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling.

4.2 Planmatig en oplossingsgericht werken aan ondersteuning

Wij werken op DENISE planmatig en denken oplossingsgericht. Dit betekent dat we vanuit een positieve houding de meest optimaal mogelijke leeromstandigheden voor elke leerling mogelijk proberen te maken. Het belang van leerling en groep wegen daarbij beide mee. Als er voor de leerbehoefte van een leerling geen geschikte groep op DENISE te realiseren is, wordt gezocht naar een groep buiten DENISE waar dit wel kan.

Er wordt in een cyclus van vier fasen gewerkt : waarnemen, begrijpen, plannen en realiseren, zie figuur 3. Gedurende deze cyclus vinden er op vaste momenten groeps- en leerlingbesprekingen plaats. Bij tussentijdse nieuwe ontwikkeling doorloopt de leraar de vier fases zelfstandig, zodat hij/zij het onderwijs kan aanpassen en/of de Intern Begeleider PO of Afdelingsleider VO inschakelt.

De leraar registreert deze cyclus in het leerlingvolgsysteem in een plan van aanpak/handelingsplan en zet deze in het leerlingvolgsysteem Parnassys (PO) of Magister (VO). De onderdelen die als 'notitie' in het leerlingvolgsysteem worden gezet, zijn in ieder geval: opvallende observaties, individuele gesprekken met leerlingen en een ouders-, leerling- en groepsbespreking.

Figuur 4. Intern Begeleider PO of Afdelingsleider Leerlingzaken en Onderwijsondersteuning de cyclus van ondersteuning

In de fase van **waarnemen** is het opstellen van een groepsoverzicht een waardevolle verzameling van gegevens. Hierin worden objectieve gegevens van de leerlingen genoteerd. Dit kan in het PO door een analyse van toetsen, zowel methodegebonden als niet-methodegebonden en in het VO een analyse van de waardering van verwerving van vakkennis- en vaardigheden en een waardering van de leerhouding van de leerling. Door het observeren van leerlingen in verschillende situaties en het voeren van (leer)gesprekken met leerlingen kan extra informatie naar boven komen, zodat er een compleet beeld gevormd worden. Ook observaties van andere medewerkers, informatie in het leerlingvolgsysteem, overdracht van een voorgaande leraar en ouders/verzorgers zijn bronnen van informatie. Met deze informatie kan er een groepsoverzicht worden opgesteld. Uit het groepsoverzicht kunnen dan de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen en/of van de groep gedestilleerd worden.

De fasen begrijpen en plannen vinden plaats tijdens (de voorbereiding op) de leerling- en/of groepsbespreking.

In de fase van **begrijpen** worden de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften helder omschreven. Eventueel in samenspraak met de Intern Begeleider PO of Lid SLS-team VO..

Twee vragen zijn belangrijk om helder te krijgen:

1. Welke doelen willen we bereiken?
2. Wat heeft iedere leerling/groep nodig om dit doel te bereiken?

Als een leerling meer nodig heeft dan onze basisondersteuning, dan stelt de Intern Begeleider een OPP (ontwikkelingsperspectief) op.

Daarna volgt de fase van **plannen**. Hierin wordt het onderwijs ontworpen en de pedagogische aanpak vastgesteld. Er wordt tegemoet gekomen aan de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van alle leerlingen/de groep. Hierbij bepaalt de leraar of dit binnen de expertise en/of functie valt. Indien dit niet het geval is, vindt er overleg met de Intern Begeleider PO of Afdelingsleider VO plaats.

Dan volgt de fase van **realiseren**; dit is de uitvoering in de klas en eventueel daarbuiten. Hiervoor is onder andere een goed klassenmanagement van belang.

Na deze fase start de cyclus opnieuw. Daarbij neemt de groeps- en leerlingbespreking wederom een centrale rol in. Deze bespreking dient als een moment om te evalueren en waar nodig het onderwijs bij te stellen. De leerlingen met extra onderwijs- en ondersteuningsbehoeften worden hierbij altijd besproken, zodat er noodzakelijke acties geïnitieerd kunnen worden.

De rol van de leraar is cruciaal tijdens deze cyclus. De leraar is de eerst verantwoordelijke voor de ontwikkelingen van zijn/haar leerlingen en groep. De uitgangspunten hierbij zijn:

1. De onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van een leerling staan centraal.
2. Het gaat om afstemming en wisselwerking.
3. De leraar doet ertoe.
4. Positieve aspecten zijn van groot belang.
5. We werken constructief samen.
6. Ons handelen is doelgericht.
7. De werkwijze is systematisch en transparant.

Binnen de basisondersteuning zijn leraren in staat om licht curatieve interventies (bijvoorbeeld aanbod voor leerlingen met dyslexie of concentratieproblemen) in de eigen klas te ontwerpen en uit te voeren. Mochten zij hierin advies nodig hebben of hebben de interventies niet het gewenste effect, dan kunnen zij terecht bij collega's of een ondersteuningscoördinator.

Bij de volgende problemen verwijzen de leerkrachten **altijd** direct door naar een van de

Intern Begeleiders:

- bij problemen waarbij de veiligheid of het welzijn van de leerling, leraar of groep in gevaar is
- bij sociaal-emotionele problemen
- bij opvoedingsproblematiek
- als er sprake is van een diagnose
- als er hulpverlening betrokken is bij de leerling/het gezin
- ernstig grensoverschrijdend gedrag
-

4.3 Grens binnen onze school

Er zijn meerdere onderwijs- en ondersteuningsbehoeften die leerlingen kunnen hebben om op school te kunnen functioneren. Binnen de basisondersteuning bieden wij onze leerlingen (eventueel in samenwerking met externe partners) ten minste preventieve en licht curatieve ondersteuning op de volgende gebieden:

<i>cognitief</i>	disharmonische intelligentie
<i>leervorderingen</i>	leerachterstanden in rekenen en taal, extra didactische ondersteuning
<i>ontwikkeling</i>	dyslexie, dyscalculie, problemen met het verwerken van informatie
<i>werkhouding</i>	problemen op het gebied van taakgerichtheid, motivatie, aandacht, concentratie, planning, organisatie
<i>sociaal-emotioneel</i>	faalangst, teruggetrokken gedrag, sociale participatie, moeite met grenzen
<i>fysieke behoefte</i>	slechtziendheid, slechthorendheid, (fijn) motorische beperkingen, rolstoelafhankelijkheid, langdurige ziekte
<i>algemeen</i>	eten/drinken
<i>medisch</i>	zie medisch protocol Samenwerkingsverband
<i>thuisituatie</i>	ondersteuning thuisituatie, vrije tijd
<i>middelengebruik</i>	preventieve en licht curatieve ondersteuning bij middelengebruik (alcohol, drugs, games)

Wanneer de ontwikkeling van een kind, ondanks intensieve interventies, op cognitief gebied stagneert, wanneer er sprake is van ernstige gedragsproblematiek waardoor de veiligheid

van de groep, de leerling en de leraar in het gedrang komt of wanneer er sprake is van ernstige psychiatrische problematiek, waarbij specialistische ondersteuning nodig is, gaan we op zoek naar een alternatief voor deze leerling, altijd in goed overleg met de ouders/verzorgers en het Samenwerkingsverband.

5. Toetsing en examinering bij leerlingen met een ondersteuningsbehoefte

Voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte is het regelmatig nodig dat er ook aanpassingen moeten worden gedaan in de toetsing en examinering, zodat zij zo min mogelijk hinder ondervinden van beperkingen. De Intern Begeleiders overleggen samen met de Afdelingsleiders en de examencommissie welke aanpassingen nodig zijn voor een leerling tijdens toetsen en examens en bespreken dit met de leerling en ouders/verzorgers. De onderwijsbehoefte staat centraal bij het bepalen van de aanpassingen. De aanpassingen verschillen dus per leerling. Leidend zijn de richtlijnen van het College van Toetsing en Examinering (CVTE) en het International Baccalaureate. Voorbeelden van aanpassingen zijn: tijdverlenging, gebruik van hulpmiddelen zoals een laptop, andere wijze van toetsing (bijvoorbeeld mondeling in plaats van schriftelijk), andere examenruimte.

6. Scholing ondersteuning

Het is van belang dat leraren op de hoogte zijn van een normale ontwikkeling, zodat problemen hierin snel worden gesignaleerd. Signaleren, objectief observeren en registreren is de eerste stap. Vervolgens is het nodig dat zij onderwijs- en ondersteuningsbehoeften kunnen formuleren en welke interventies hierbij mogelijk zijn. Hiervoor kunnen zij terecht bij Intern Begeleiders. Er worden op DENISE workshops aangeboden aan leraren rondom ondersteuning van leerlingen, waarbij het gaat om algemene pedagogische en didactische kennis en vaardigheden, maar ook gericht op specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften rondom veelvoorkomende ontwikkelingsproblemen, zoals dyslexie, dyscalculie, ASS, AD(H)D en PTSS.

Daarnaast is het belangrijk om kennis te verkrijgen over onze specifieke leerlingenpopulatie die bestaat uit expats, vluchtelingen en meertalige leerlingen. De Afdelingsleiders en Intern Begeleiders inventariseren en signaleren regelmatig gedurende het schooljaar welke scholingsbehoefte er rondom leerlingondersteuning is bij medewerkers van DENISE.

7. Borging kwaliteit ondersteuning

De Intern Begeleiders en Afdelingsleider Leerlingzaken en Onderwijsondersteuning zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van de ondersteuning binnen DENISE en leggen verantwoording af aan de directie. Om de kwaliteit te borgen vindt er gedurende het schooljaar procesevaluatie plaats.

De interne procesevaluatie vindt tweemaal per jaar plaats, in januari en in juni. De directie en Intern Begeleiders en Afdelingsleider Leerlingzaken en Onderwijsondersteuning evalueren de werkwijze van en tevredenheid over de ondersteuning binnen DENISE, bepalen ontwikkelpunten en maken een plan van aanpak voor de komende periode.

De externe procesevaluatie vindt tweemaal per jaar plaats, in september en juni. Intern Begeleiders en Afdelingsleider Leerlingzaken en Onderwijsondersteuning, OKA, leerplichtambtenaar, Samenwerkingsverband en jeugdarts evalueren de samenwerking, bepalen ontwikkelpunten en maken daarover zonodig afspraken. Ook worden in dit overleg nieuwe ontwikkelingen binnen het werkveld uitgewisseld.

8. Overzicht van de ondersteuning van DENISE

De kracht van de school

DENISE probeert leerlingen die nieuw zijn in Nederland en de Nederlandse taal niet machtig zijn een zachte landing te bieden. Wij zijn een taalvriendelijke school en iedere leraar is een taaldocent. Dat houdt in dat er in lessen, opdrachten en contact rekening wordt gehouden met het ontwikkelen van de Nederlandse taal. We gaan niet uit van de beperking van leerlingen, maar zetten veel in op een goede basis in het lesgeven door de leraren door te werken vanuit het profiel van een DENISE-leraar zodat zoveel mogelijk leerlingen daarvan kunnen profiteren. De DENISE-leraar zet in op differentiatie, houdt rekening met de diverse achtergrond van onze leerlingen en is een mentor voor leerlingen. We hebben bewust kleinere en heterogene klassen. Daar waar nodig bieden we maatwerk voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte binnen de grenzen van de school.

Er hangt een fijne sfeer in de school en streven ernaar dat iedereen, ook ouders, onderdeel is van de DENISE-community.

Er is goede samenwerking met verschillende netwerkpartners zoals Jongerenwerk, Ouder- en Kind Adviseurs, Schoolarts, Leerplicht, GGD, Jellinek, Begeleider Passend Onderwijs, Samenwerkingsverband, schoolagent, GGZ en andere vormen van hulp.

Overzicht van het ondersteuningsaanbod van de school

Ondersteuning bij taal- en rekenen	Hoe werkt de school hieraan?
Taal	DENISE is een taalvriendelijke school en iedere docent is een taaldocent. Zie hiervoor ook ons Taalbeleidsplan op de website. Er zijn extra lessen in ondersteuning van de Nederlandse taal (NT2) en of Engels as an additional language (EAL). Daarnaast hebben wij ook een Career programma waarin leerlingen die te oud zijn voor de onderbouw en nog niet klaar voor het diplomaprogramma worden voorbereid. Ook in dit programma is extra aandacht voor taalontwikkeling.
Dyslexie	Faciliteiten rondom extra tijd bij toetsen en examens en gebruik hulpmiddelen zoals gesteld door het College van Toetsing en Examens en het International Baccalaureate.
Rekenen	Er is geen specifieke ondersteuning op rekenen buiten de klas. Door de kleine klassen is het wel mogelijk om extra ondersteuning gedurende de lessen te krijgen van de leraar.
Dyscalculie	Faciliteiten rondom extra tijd bij toetsen en examens en gebruik hulpmiddelen zoals gesteld door het College van Toetsing en Examens en het International Baccalaureate.

Ondersteuning bij intelligentie	Hoe werkt de school hieraan?
Meer- en hoogbegaafdheid	Hierin probeert DENISE zoveel mogelijk maatwerk te bieden. Tijdens de lessen en opdrachten wordt er gedifferentieerd. Wij laten alle leerlingen kennis maken met diverse vormen van leren en toetsen. Binnen DENISE zetten wij veel in op een goede basis in het lesgeven door de leraren door te werken vanuit het profiel van een DENISE-leraar zodat zoveel mogelijk leerlingen daarvan kunnen profiteren. Indien nodig is er overleg met netwerkpartners.
Disharmonische intelligentie	Hierin probeert DENISE zoveel mogelijk maatwerk te bieden. Tijdens de lessen en opdrachten wordt er gedifferentieerd. Wij laten alle leerlingen kennis maken met diverse vormen van leren en toetsen. Binnen DENISE zetten wij veel in op een goede basis in het lesgeven door de leraren door te werken vanuit het profiel van een DENISE-leraar zodat zoveel mogelijk leerlingen daarvan kunnen profiteren. Indien nodig is er overleg met netwerkpartners.

Ondersteuning bij motivatie en leren	Hoe werkt de school hieraan?
Motivatie en concentratie	Binnen DENISE zetten wij veel in op een goede basis in het lesgeven door de leraren door te werken vanuit het profiel van een DENISE-leraar zodat zoveel mogelijk leerlingen daarvan kunnen profiteren. Er kan hiervoor extra ondersteuning worden geboden vanuit de groepsleerkracht/mentor, Intern Begeleider en Begeleider Passend Onderwijs. Indien nodig is er contact met netwerkpartners.
Studievaardigheden: plannen en organiseren, taakgericht werken	Tijdens mentorlessen (welke minimaal 4 dagen per week in het rooster zijn opgenomen) is hier aandacht voor. Binnen DENISE zetten wij veel in op een goede basis in het lesgeven door de leraren door te werken vanuit het profiel van een DENISE-leraar zodat zoveel mogelijk leerlingen daarvan kunnen profiteren. Extra ondersteuning kan worden geboden door de groepsleerkracht/mentor, Intern Begeleider en Begeleider Passend Onderwijs. Indien nodig is er contact met netwerkpartners.

Leerweg-ondersteuning vmbo	Hoe werkt de school hieraan?
Leerweg-ondersteuning vmbo	DENISE heeft klassen met maximaal 24 leerlingen. Daarnaast worden in sommige klassen extra taalondersteuning gegeven.

Ondersteuning bij sociaal-emotioneel functioneren	Hoe werkt de school hieraan?
Sociale vaardigheden	Tijdens mentorlessen (welke minimaal 3 dagen per week in het rooster zijn opgenomen) is hier aandacht voor. Binnen DENISE zetten wij veel in op een goede basis in het lesgeven door de leraren door te werken vanuit het profiel van een DENISE-leraar zodat zoveel mogelijk leerlingen daarvan kunnen profiteren. Extra ondersteuning kan worden geboden door de groepsleerkracht/mentor, Intern Begeleider en Begeleider Passend Onderwijs. Indien nodig is er contact met netwerkpartners.
Angst en stemming (incl. faalangst)	Binnen DENISE kan hiervoor extra ondersteuning worden geboden vanuit de groepsleerkracht/mentor, Intern Begeleider en Begeleider Passend Onderwijs. Wij bieden een stressreductie-training aan. Indien nodig is er contact met netwerkpartners.

Omgaan met grenzen	Binnen DENISE zetten wij veel in op een goede basis in het lesgeven door de leraren door te werken vanuit het profiel van een DENISE-leraar zodat zoveel mogelijk leerlingen daarvan kunnen profiteren. Er kan hiervoor extra ondersteuning worden geboden vanuit de mentor, ondersteuningscoördinator en Begeleider Passend Onderwijs. Ook bieden we voorlichtingslessen aan. Voor een aantal klassen wordt er door Qpido voorlichtingslessen gegeven. Indien nodig is er contact met netwerkpartners.
Middelengebruik en verslaving	Binnen DENISE kan hiervoor extra ondersteuning worden geboden vanuit de groepsleerkracht/mentor, Intern Begeleider en Begeleider Passend Onderwijs. Er worden voorlichtingen gegeven over middelengebruik en verslaving. Indien nodig is er contact met netwerkpartners, waarbij er goed contact is met Jellinek.

Ondersteuning bij fysieke en zintuiglijke beperkingen	Hoe werkt de school hieraan?
Slechtziendheid, slechthorendheid, motorische beperkingen/ beperkte mobiliteit, beperkte belastbaarheid, chronisch ziek	Hierin probeert DENISE zoveel mogelijk maatwerk te bieden. Binnen DENISE kan hiervoor extra ondersteuning worden geboden vanuit de groepsleerkracht/mentor, Intern Begeleider en Begeleider Passend Onderwijs. Indien nodig is er contact met netwerkpartners. DENISE is rolstoeltoegankelijk.

Ondersteuning thuis en vrije tijd	Hoe werkt de school hieraan?
Ondersteuning thuis/vrije tijd	Hierin probeert DENISE zoveel mogelijk maatwerk te bieden. Binnen DENISE kan hiervoor extra ondersteuning worden geboden vanuit de groepsleerkracht/mentor, Intern Begeleider, jongerenwerk en Begeleider Passend Onderwijs. Indien nodig is er contact met netwerkpartners.

9. Inclusie en diversiteit (nog in concept)

Context

DENISE is in 2014 opgericht vanuit de visie dat elk kind ongeacht afkomst, huidskleur, taal, gender, seksualiteit, cultuur, geloof en/of functiebeperking gelijke kansen heeft op een prachtige schoolloopbaan in Nederland. We bieden door onze visie, aanpak en structuur maximale kansen om in een goed en fijn schoolklimaat een diploma te halen en voldoende te weten over de maatschappij om een betekenisvolle bijdrage te leveren. DENISE wil een schoolgemeenschap zijn waarin verschil er gewoon mag zijn, waarin leerlingen zich fijn voelen en waarin onze diversiteit wordt aangegrepen om van te leren. Dat wil niet zeggen dat alles goed, makkelijk en vanzelf gaat. Er is altijd wat te verbeteren. Leren doe je met en door de ander. Waar verschil leidt tot onrecht pak je het aan.

80 nationaliteiten

Op DENISE streven we naar een sociale en onderwijskundige inclusie in de klas. Ook besteden we aandacht aan onze superdiversiteit. Met 1000 leerlingen & 130 medewerkers, samen uit 80 verschillende landen, hebben we elke dag de wereld in de school. Die diversiteit zien we als een rijkdom. Als po/vo-school van 4-18, in de grootstedelijke context van Amsterdam, willen we die superdiversiteit inzetten in ons curriculum. Dat vraagt naast curriculumbewustzijn ook persoonlijk leiderschap van alle betrokkenen in de school om de mini-samenleving vorm te geven. Daar horen ingewikkelde vragen bij. Denk aan: Hoe houden we grip op de normen & waarden in school? Welke zijn dat dan? Wat tolereren we (niet)? Wat stimuleren we? Hoe gaan we om met de druk van de samenleving? Hoe blijven we (culturele) gevoelige onderwerpen bespreken? Hoe leren we over racisme? Onder leiding van de curriculumcommissie en onze 'inclusion & diversity group' blijven we permanent in dialoog over onze cultuur.

Literatuur en studiedagen

De schoolleiding voedt zich met onderzoeken, experts en in het diverse medewerkersteam is iedereen ook een stuk ervaringsdeskundig. Voorbeelden van boeken die we recent lezen zijn 'Third Culture Kids', 'Wereldgericht onderwijs' van [Gert Biesta](#), de essaybundel 'Wit huiswerk' over de strijd tegen racisme, 'Onderwijs in een gekleurde samenleving' van [Orhan Agirdag](#) en 'Grip op de mini-samenleving' van [Iliass El Hadioui](#). Alle boeken besteden aandacht aan de mismatch tussen sociale & culturele codes en de rol van onderwijs in het

vormen van de jonge wereldburgers. En alle auteurs benoemen de uitdaging hoe dit in het curriculum vorm te geven en te onderwijzen. Deze studies helpen ons om ons beleid vorm te geven en deze te vertalen naar de praktijk (zie ook uitleg in de schoolgids).

In studiedagen delen we onze verhalen & inzichten en vertalen het naar wenselijk gedrag; van kleuter- tot examenklas. We besteden aandacht aan mechanismen die ten grondslag liggen aan kansenongelijkheid binnen de lessen. We proberen elk schooljaar stap voor stap ons gemeenschappelijk geloof in eigen kunnen binnen het team te versterken, ook wel “teacher collective efficacy”.

Samenleving

Samen nadenken en studeren op een effectieve aanpak blijft nodig. In de afgelopen jaren woedt er in de wereld een fel protest tegen racisme, een voorbeeld is de ‘Black Lives Matter’ beweging. Er wordt geprotesteerd tegen een maatschappij waarin mensen vanwege hun huidskleur worden achtergesteld, ongelijk behandeld worden voor dezelfde delicten en/of minder kansen krijgen. De protesten vragen om gesprek, bezinning en maatregelen om elke vorm van racisme uit te bannen. Het DENISE team is zich ervan bewust dat het klaslokaal maar ook thuis belangrijke plekken zijn om dat gesprek met elkaar aan te gaan. Het creëren van een fijne schoolgemeenschap zoals DENISE gaat echter niet vanzelf. Het vraagt iedere dag om inspanning en onderhoud van ons allemaal. We zijn samen verantwoordelijk om onze kernwaarden verantwoordelijkheid, verbondenheid en ruimdenkendheid betekenis te geven en uit te dragen. Onze kernwaarden zijn diep verankerd in onze visie van onderwijs. Kernwaarden zijn ook kwetsbaar. Het is dan ook niet voor niets dat we in ons lesprogramma dagelijks aandacht besteden aan gelijkheid, diversiteit en kansen. Eigenlijk in alle lessen maar in het bijzonder de IPC-lessen, Mens & Maatschappij en Theory of Knowledge (TOK) gaan we in debat over de maatschappij en de vele taaie vraagstukken van het leven. De learner portfolio's van onze aanstaande examenleerlingen zijn gebaseerd op de kernwaarden. Het zijn stuk voor stuk indrukwekkende verhalen en ze geven een interessant beeld hoe de waarden in het leven van onze leerlingen van betekenis zijn. Het gesprek over in- en uitsluiting voeren we ook tijdens de kringgesprekken op onze basisschool en tijdens onze mentorlessen in ons voortgezet onderwijs. Gedurende het schooljaar worden veel gesprekken gevoerd en we blijven als team kritisch kijken naar onze manier van lesgeven en gebruik van lesmateriaal en leerbronnen. We maken gebruik van elkaars kennis, kunde en tips. We komen tot inzichten, door vallen en opstaan. Spontaan tijdens pauzes, na school of door gesprekken in ons lesprogramma.

Waakzaam zijn, signaleren en rapporteren

Ons onderwijs en aanpak rondom het gesprek discriminatie of racisme kan echter altijd beter. Er is altijd ruimte om elkaar beter te begrijpen. Leerlingen, medewerkers en ouders worden dan ook regelmatig aangemoedigd zich uit te spreken en ideeën te delen hoe wij als DENISE stappen kunnen zetten in de strijd tegen racisme en voor een rechtvaardige samenleving. Denk aan ouderavonden, koffieochtenden, themabijeenkomsten en gesprekken met de leerlingenraad. Daarnaast is er ook signalerings- een rapportageplicht in onze school. Ervaringen met pesten, discriminatie en racisme of anderszins worden volgens protocol direct aangepakt. Zie ook ons anti-pestprotocol op onze website. Indien melden bij een leraar, mentor of leiding ongemakkelijk is, kan dat ook via een van onze vertrouwenspersonen.

Bijlage 1: Verzuimprotocol

Introductie

Bij verzuim en te laat komen is het van belang om direct in gesprek te gaan, in eerste instantie met de leerling en als dit niet helpt met de ouders. Van deze gesprekken maakt de mentor een kort verslagje in Magister, zodat duidelijk is welke stappen zijn ondernomen alvorens de DUO-melding wordt gedaan. De verzuimcoördinator voorziet de mentoren van informatie. De mentoren informeren teamleiders.

Escalatieladder/Stappenplan

Situatie	Handeling
Leerling is te laat	Leerling haalt een briefje om de klas in te komen en meldt zich de volgende dag om 8.00 uur bij de receptie. Mentor ziet in magister dat een leerling zich moet melden.
Leerling is ongeoorloofd afwezig	Leerling haalt per ongeoorloofde absentie een lesuur in op dinsdag, woensdag of donderdag op het 8e of 9e uur te melden bij de onderwijsassistent VO in de C-foyer. Leerlingen krijgen op maandag een mail hierover gestuurd.
Leerling meldt zich niet om 8.00 uur	Leerling meldt tweemaal om 8.00 uur. Meldt een leerling zich daarna nog niet, dan wordt dit doorgegeven aan de teamleider en mentor en moet de leerling zich drie keer om 8.00 uur melden. Mentor kan in magister zien of een leerling zich heeft gemeld. De mentor neemt ook contact op met ouders of verzorgers.
Leerling meldt zich niet voor ongeoorloofde absentie	Leerling meldt zich twee keer. Mocht een leerling zich de volgende twee dagen ook niet melden, dan wordt dit gemeld aan de teamleider. De leerling wordt hierop aangesproken door de teamleider en/of mentor en moet zich dan driemaal melden bij de C-foyer. De mentor neemt ook contact op met ouders of verzorgers.
3 of meer keer ongeoorloofd verzuim per week dus: 3 keer te laat binnen een week of	Individueel gesprek met de mentor, om dieper in te gaan hoe het komt dat dat zo is. Na dit gesprek licht de mentor de ouders per mail in dat dit gesprek is geweest en als het goed is de oplossing die de leerling heeft aangedragen. Vraag ouders ook om te ondersteunen om op tijd te komen.

3 lessen gemist binnen een week zonder geldige reden (goedgekeurd verlof, bezoek specialist of ziekte)	
6 keer te laat in een schooljaar of 6 lessen gemist in een schooljaar	Ouders krijgen een brief van de verzuimcoördinator. De ouders en de leerling worden door de mentor gesproken. Ook weer op zoek gaan hoe het kan en een oplossing vinden voor dit probleem.
8 keer te laat in een schooljaar of 8 lessen gemist in een schooljaar	Ouders ontvangen een brief van de verzuimcoördinator. Hierin wordt een aankondiging gedaan dat de leerling opgeroepen kan worden voor het preventief spreekuur van leerplicht.
12 keer te laat gekomen in een schooljaar of 12 lessen gemist in een schooljaar	Gesprek met mentor, teamleider, eventueel Intern Begeleider VO, ouders en leerling. Hieruit moet met name door teamleider naar voren komen dat er een melding gedaan gaat worden richting leerplicht.
Te laat komen blijft aanhouden 16 keer (of meer) binnen 4 weken of 16 lessen gemist binnen vier weken	Er wordt een melding gedaan bij de leerplichtambtenaar van de gemeente waar de leerling woont (DUO-melding). De verzuimcoördinator doet deze melding en brengt ouders op de hoogte. Leerplichtambtenaar neemt contact op met ouders en leerling. Leerplichtambtenaar neemt ook contact op met Intern Begeleider VO om te informeren wat de school heeft gedaan en/of school op de hoogte is van de oorzaken.
Bij hoog ziekteverzuim een week achter elkaar ziek en/of meer dan 60 ziekte-uren gedurende het schooljaar en/of per maand meer dan twee of meer dagen ziek	De mentor gaat hierover zo snel mogelijk in gesprek met de betreffende leerling en ouders. Vaak helpt dit soort snelle contacten om erger te voorkomen. Van het contact wordt een notitie gemaakt in Magister en verzuimcoördinator op de hoogte gebracht. Verzuimcoördinator brengt Intern Begeleider VO op de hoogte. Er volgt eventueel aanmelding bij jeugdarts. Mocht er bij de start schooljaar duidelijk worden dat een leerling lichamelijke aandoeningen dan wel psychische problematiek heeft dan wordt dit gemeld bij de Intern Begeleider VO.

Link naar e-mailtemplates voor mentoren bij verzuim: [link hier](#)

Toevoeging verdere uitleg bij escalatieladder/stappenplan

Bij ongeoorloofd verzuim:

- Mentor stuurt een mail naar ouders (hier kan de template voor ongeoorloofd verzuim gebruikt worden)
- Ten alle tijden een cc naar de verzuimcoördinator/teamleider.
- De escalatieladder/stappenplan is hierbij ook van toepassing!

Bij ziekte:

- Mentor houdt regelmatig contact met de leerling en ouders en volgt de stappen die weergegeven zijn in de escalatieladder/stappenplan.
- Verzuimcoördinator stuurt regelmatig een overzicht van het ziekteverzuim van DENISE VO naar de zorgcoördinator om zo te monitoren welke leerlingen een hoog ziekteverzuim hebben en waar actie een vereiste is.